

Tweedeling accountancy dreigt, ten koste van mkb

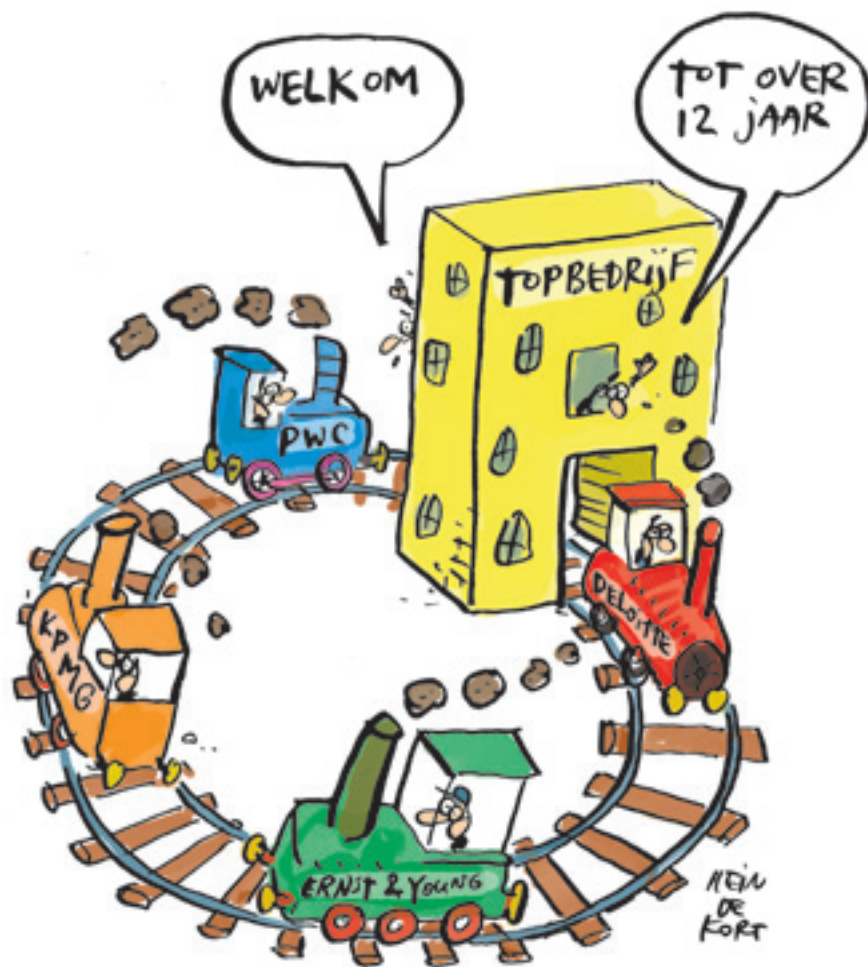
Strikte scheiding tussen controle en advies druist in tegen het belang en de behoeften van kleinere bedrijven

Marco Moling en Guus Ham

De roep om strengere regels voor accountants dreigt door te slaan. Waar we voor beursgenoteerde ondernemingen en financiële instellingen — de 'Organisaties van Openbaar Belang' (OOB's) — koele controleurs verwachten, hebben mkb-ondernemingen behoefte aan betrokken dienstverleners die in staan voor een solide financiële administratie. Die het mkb helpen om hun financiële huishouding op orde te hebben én die derden de zekerheid verschaffen dat zij kunnen vertrouwen op de cijfers. Een rigide scheiding tussen financieel-administratieve ondersteuning en controle is voor het grootbedrijf begrijpelijk maar voor het mkb ongewenst.

De accountants die de boeken controleren van de OOB's hebben last gekregen van maatschappelijk wantrouwen. Het publieke belang van afstandelijke controleurs leek vertroebeld door mogelijke commerciële verleidingen om iets te soepel mee te bewegen met hun opdrachtgevers. Ook omdat accountants, naast de controle, veel geld verdienen met lucratieve advieswerkzaamheden.

In 2014 kwam het verbod om adviesdiensten bij gecontroleerde bedrijven af te zetten. Daarnaast werd een periodieke roulatie van accountantskantoor verplicht. Deze maatregelen moesten meer zekerheid bieden dat accountants commerciële belangen niet zwaarder laten wegen dan de onafhankelijkheid en

kwaliteit van de controle. Het bleek niet afdoende. De AFM kwam vorig jaar opnieuw met een negatief oordeel over de kwaliteit van de accountantscontrole bij de 'big four', de vier grootste accountantsorganisaties. Ook in politiek Den Haag klonk de roep om strenger beleid.

De sector nam de vlucht naar voren door zelf een hervormingsagenda op te stellen. De tien accountantskantoren die de boeken controleren van de OOB's, tekenden voor 53 maatregelen om de boel beter op orde te krijgen.

Aan de bovenkant van de markt ontwikkelen accountantskantoren zich nu feitelijk steeds meer tot 'audit only'-organisaties. Illustratief is de recente verkoop door KPMG van de mkb-praktijk. Mkb-bedrijven kunnen nog steeds bij KPMG terecht voor een wettelijke of vrijwillige controle maar voor directe ondersteuning bij de boekhouding, salarisadministratie of belastingaangifte moeten mkb'ers elders terecht.

De strikte scheiding tussen controle, advies en administratieve ondersteuning is voor OOB-ondernemingen maatschappelijk gewenst, maar niet in het belang van mkb'ers. Zij roepen vaak de hulp van een accountant in vanwege het ontbreken van financiële expertise in eigen huis. Dat draagt bij aan een solide

bedrijfsvoering waarmee ook een economisch en maatschappelijk belang gediend is. Financiers, overheidsinstanties en leveranciers kunnen daardoor vertrouwen dat de financiële huishouding van een mkb-onderneming op orde is.

Het opleggen van steeds strengere eisen aan iedere accountantscontrole — of het nu een OOB is, een wettelijke controle op de jaarrekening voor een middelgroot bedrijf of vrijwillige vormen van accountantsverklaringen — is goed nieuws voor de grotere accountantskantoren. Zij kunnen hun marktaandeel vergroten omdat het voor kleinere accountantskantoren, die vooral actief zijn met het ondersteunen van de boekhouding van bedrijven en het samenstellen van de jaarrekening, nauwelijks nog zal lonen om ook controleactiviteiten aan te bieden. Voor maatwerk — zoals een accountantsverklaring bij een kredietaanvraag of subsidieverzoek — kunnen mkb'ers dan alleen nog terecht op de Zuidas.

Het is evident dat de grootste accountantskantoren steken hebben laten vallen bij de controle op banken, beursgenoteerde ondernemingen en andere bedrijven met veel maatschappelijke impact. Het zou wel wat wrang zijn wanneer het mkb daarvoor nu de rekening moet betalen. En de veroorzakers van de reputatieschade van de accountancysector alsnog de slag kunnen uithangen.

.....
Marco Moling en Guus Ham zijn respectievelijk voorzitter en directeur van Novak, branchevereniging voor mkb-accountants.

Het zou wrang zijn als het mkb de rekening moet betalen voor fouten grote accountantskantoren

